

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně **A. B.**, bytem, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10.10.2013, č. j. MPSV-UM/5934/13/9S-JMK, sp. zn. SZ/876/2013/9S-JMK,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobkyně uvedla, že rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně ze dne 21.2.2013, č.j. MPSV-ÚP/300290/13/AIS-SSL, sp.zn. SZ/217653/2012/AIS-SSL (dále jen prvostupňové rozhodnutí) byl žalobkyni zamítnut návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči, podaný dne 2.11.2011 s tím, že žalobkyni bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 4.000 Kč měsíčně od ledna 2012. V odůvodnění citovaného rozhodnutí dospěl úřad práce k závěru, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně potřebuje pomoc v následujících šesti oblastech základních životních potřeb:

- a) mobilita
- d) stravování
- e) oblékání a obouvání

- f) tělesná hygiena
- i) osobní aktivity
- j) péče o domácnost

Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala v zákonné lhůtě odvolání. V něm namítala, že má zato, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled v šesti oblastech základních životních potřeb, vyjmenovaných v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, ale také **ve dvou dalších oblastech základních životních potřeb**, kterými jsou jednak výkon fyziologické potřeby (ust. § 9 odst. 1 písm. g) zákona o sociálních službách), jednak péče o zdraví (ust. § 9 odst. 1 písm. h) zákona o sociálních službách), a proto by měla být považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost) a výše příspěvku na péči by podle ust. § 11 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách měla činit 8.000 Kč za kalendářní měsíc, což blíže zdůvodnila.

O jejím odvolání rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 10.10.2013, č.j. MPSV-UM/5934/13/9S-JMK, sp.zn. SZ/876/2013/9S-JMK (dále jen napadené rozhodnutí), kterým podle ust. § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu napadené rozhodnutí úřadu práce změnil tak, že

1. Návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči podaný dne 9.11.2011, pod č.j. SZ/217653/2012/AIS-SSL, se zamítá.
2. Podle ust. § 4 odst. 1, § 7, § 8 písm. b), § 9, § 11 odst. 2 písm. b), § 13 a § 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů bude žalobkyni poskytován příspěvek na péči v původní výši 4.000 Kč měsíčně od 1.11.2011, s platností trvale.

Nesprávnost (nezákonnost) napadeného rozhodnutí žalobkyně spatřuje v tom, že žalovaný porušil ust. § 89 odst. 2 věty první a druhé správního řádu, podle kterého odvolací správní orgán přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem (který je dán např. v oblasti péče o přírodu a krajinu a v případě záležitostí žalobkyně rozhodně dán není). Žalovaný vycházel při svém rozhodování z posudku PK MPSV, kdy z posudkového závěru vyplývá, že od 1.1.2012 žalobkyně není schopna zvládat šest základních životních potřeb, a to:

- a) mobilita
- e) oblékání a obouvání
- f) tělesná hygiena
- g) výkon fyziologické potřeby
- i) osobní aktivity
- j) péče o domácnost

Žalobkyně má zato, že s ohledem na shora citované ustanovení správního řádu a na posudkový závěr PK MPSV měl žalovaný zrušit prvostupňové rozhodnutí a návrhu žalobkyně vyhovět, když z výše uvedeného vyplývá pro rozhodnutí žalovaného jednoznačný závěr, že žalobkyně je osobou závislou na pomoci jiné osoby v III. stupně, neboť z důvodu dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm oblastí základních životních potřeb, kterými jsou:

- a) mobilita
- d) stravování
- e) oblékání a obouvání
- f) tělesná hygiena
- i) osobní aktivity
- j) péče o domácnost, které byly uznány v prvostupňovém rozhodnutí, a dále
- g) výkon fyziologické potřeby, která byla uznána shora citovaným posudkem PK MPSV a následně rozhodnutím žalovaného.

Tento názor žalobkyně s poukazem na výše uvedené ustanovení správního řádu žalobkyně vyslovila již ve svém vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 15.7.2013. Žalovaný jej neakceptoval, aniž však svůj názor jakkoliv zdůvodnil, a aniž odkázal na zákonné ustanovení, kterým se při rozsahu přezkoumání řídil.

Závěry dosud uvedené platí pro skutkový stav v období od 1.1.2012. Nad rámec prvostupňového rozhodnutí se v rámci napadeného rozhodnutí žalovaný zabýval i dobou od 1.11.2011 do 31.12.2011 (s ohledem na dobu podání návrhu dne 2.11.2011), kterou se Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Brně v prvostupňovém rozhodnutí fakticky nezabýval. Žalovaný tak nově rozhodl o zamítnutí jejího návrhu na změnu příspěvku na péči již od 1.11.2011. Tímto postupem, kdy až žalovaný fakticky rozhodl o části jejího názoru nad rámec prvostupňového rozhodnutí, vzal v tomto rozsahu žalobkyni možnost opravného prostředku, když v rámci prvostupňového rozhodnutí nebylo toto období nijak řešeno. Zde je nutno upozornit na skutečnost, že v daném období platila zčásti odlišná právní úprava (jiný způsob určování stupně závislosti). Nad rámec této části procesních námitek je nutno konstatovat, že ani závěry o stupni postižení neodpovídají skutečnosti, kdy se k nim podrobně vyjádří následně.

Ač na shora uvedených závěrech trvá, pro případ, že by se krajský soud neztotožnil s jejím názorem o nesprávnosti (nezákonnosti napadeného rozhodnutí z důvodu porušení ust. § 89 odst. 2 věty první a druhé správního řádu (rozsah přezkumu) a dospěl by k závěru, že rozhodnutí žalovaného nelze z tohoto důvodu zrušit, namítá žalobkyně dále, že napadeným rozhodnutím došlo ke zkrácení jejich práv v důsledku nesprávnosti skutkových závěrů, což zdůvodňuje následovně.

Ohledně jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a stupně závislosti na péči jiné osoby uvedla, že již několik desítek let trpí roztroušenou sklerózou, což je závažné autoimunitní progredující onemocnění, když v důsledku jím zapříčiněného zdravotního postižení je léta zcela imobilní (nepostaví se, nemůže vůbec chodit, neudělá ani jediný krok), trpí bolestmi horních i dolních končetin, spasmy nohou, bolestmi páteře a je plně inkontinentní. Postižené má také horní končetiny, kdy toto postižení se projevuje problémy s jemnou motorikou, mrtvéním a brněním rukou, bolestmi zejména v zápěstí (tyto se zhoršují přemísťováním z invalidního vozíku na postel apod., když fakticky nesou váhu celého těla). Horní končetiny má navíc postižené i revmatismem (revmatické uzly), což bylo dosud při posuzování závislosti a rozhodování značně podceněno. Po celou dobu její nemoci velmi citlivě reaguje na povětrnostní vlivy (negativně se projevují změny tlaku, dešť, vítr a sněžení),

kdy se celkově cítí mnohem hůře a není výjimkou, že převážnou část dne či celý den leží. Její zdravotní stav se postupně zhoršuje a jakékoliv zlepšení je zcela vyloučeno. Vzhledem k jejímu věku se navíc postupně stále zvyšuje únava a vyčerpání z dlouhodobé a těžké nemoci (je 37 let upoutána na invalidní vozík, z toho podstatnou část této doby používala pouze mechanický vozík a od roku 1999 používá také elektrický vozík, který však vzhledem k jeho značným rozměrům používá spíše venku, doma pak v omezené míře, neboť s ohledem na jeho konstrukci se nedostane dostatečně blízko nábytku, má problémy projet dveřmi, naráží do bytového zařízení) a tím se rozšiřuje počet oblastí, ve kterých potřebuje každodenní dohled a pomoc jiné osoby. Toto jí poskytuje její rodina, v drtivé většině její dcera, se kterou žije trvale v jednom bytě. Dcera byla od konce roku 2003 do září 2009 na mateřské a rodičovské dovolené, od září 2009 pracovala na poloviční pracovní úvazek a od října 2013 ukončila pracovní poměr z důvodu neustále se zvyšujících nároků na péči o osobu žalobkyně. V případě nutnosti poskytuje pomoc i sestra žalobkyně, jejíž možnosti jsou však omezeny vzhledem k jejímu věku (66 let) a zdravotnímu stavu. V případě, že by jí tato péče nebyla rodinou poskytována, musela by být již mnoho let umístěna v ústavu s pečovatelskou službou, kdy je na základě informací od obdobně postižených přesvědčena, že v takovém případě by zcela jistě došlo k přiznání závislosti její osoby na pomoci jiné osoby v III. stupni, a vzhledem k tomu, že při pobytu v ústavním zařízení i při kvalitní péči trpí psychika, není vyloučena, že i stupni IV.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem, je na rozdíl od PK MPSV a i žalovaného přesvědčena, že splňuje podmínky závislosti na dohledu či pomoci jiné osoby a tedy není schopna ve smyslu zákona zvládat samostatně úkony, uvedla následující skutečnosti s důrazem na ust. § 2a vyhl. č. 505/2006 Sb., podle kterého pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna zvládat základní životní potřebu, bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

1. Péče o zdraví (ust. § 9 odst. 1 písm. h) zákona o sociálních službách)

V odvolání žalobkyně uvedla, že vzhledem ke svému onemocnění roztroušenou sklerózou má postižené mimo jiné ruce, má problémy s jemnou motorikou, věci jí neustále padají z rukou. Potřebuje proto pomoc jiné osoby při podávání, resp. přípravě léků, což v odvolání podrobně popsala. PK MPSV i žalovaný, (který fakticky opsal závěry posudku) ohledně tohoto má zato, že je možné používat facilitátory, neboť je možné předchystání léků do dávkovače dopředu, aby se zamezilo obtížnějšímu otvírání. Toto vyjádření obsahuje vnitřní logický rozpor, když je nutná pomoc jiné osoby při předchystání léků do dávkovače, touto osobou je právě osoba poskytující pomoc (je navíc otázkou, jak žalovaný vykládá význam slova facilitátor, když obecně užívaná definice, a to případně i v anglické verzi tohoto slova, představuje někoho, kdo pomáhá najít a řešit problém, tedy jedná se o osobu typu moderátora a nikoli věc, tedy pomůcku a v tomto případě by gramaticky žalovaný požadoval a pomoc další osoby, byť v dalším odkazuje na technické zařízení a fakticky by tak akceptoval danou oblast v rozporu s vlastním závěrem).

V zájmu zabránění totální atrofie svalů dolních končetin provádí žalobkyně na doporučení odborného lékaře domácí rehabilitaci, spočívající mimo jiné v protahování a

posilování končetin. Tuto rehabilitaci provádí za pomoci jiné osoby bez použití přístrojů i s použitím přístrojů, jak rovněž popsala v odvolání i ve vyjádření k odvolání. Pomoc při domácí rehabilitaci nebyla PK MPSV uznána mimo jiné s tím, že ovládání rehabilitačních přístrojů je zohledněno v rámci péče o domácnost. Ve vyjádření k odvolání žalobkyně namítala, že se jedná o rehabilitační přístroje a nikoliv o přístroje související s provozem domácnosti. V příloze č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. je totiž v rámci péče o domácnost hodnocena schopnost ovládat běžné domácí spotřebiče, myšleny jsou nepochybně např. pračka, vysavač, sporák. Zde se však jedná o přístroje sloužící výlučně k péči o zdraví, kdy nejde o prosté zapnutí a vypnutí stiskem tlačítka či otočením knoflíku, nýbrž u rotopedu je nutno mimo jiné upevnit končetiny do popruhů, u vířivky mimo jiné naplnění vodou, donesení na místo použití a následné vylití vody po použití, což v případě žalobkyně nelze bez pomoci jiné osoby. Na toto poukazovala ve svém vyjádření k podkladům rozhodnutí, PK MPSV v posudku ze dne 15.8.2013 na toto nijak nereagovala.

V odvolání rovněž poukazovala na nutnost pomoci při prevenci dekubitů (proleženin). PK MPSV dospěla v tomto směru k závěru, že toto je preventivní péče o pokožku, nejedná se o postižení dekubity či ne o trvalé užívání. Ve vyjádření k podkladům rozhodnutí žalobkyně nepovažovala za vážně míněný argument, že prevence může být hodnocena v její neprospěch, když aktuální stav by již mohl být akceptován. PK MPSV v posudku ze dne 15.8.2013 ani na toto nijak nereagovala. Žalobkyně dále uvedla, že dekubity trpí značná část i mobilních osob, že se jedná o velmi bolestivou a celkově nepříjemnou záležitost a jen díky každodennímu ošetření kůže speciálními mastmi, aplikovanými za pomoci jiné osoby, jimi dosud netrpí v akutním stádiu.

PK MPSV rovněž v posudku nereagovala na její vyjádření k podkladům rozhodnutí, týkající se nutnosti pomoci jiné osoby při masážích a aplikaci mastí za účelem zmírnění bolesti.

2. Stravování (ust. § 9 odst. 1 písm. d) zákona o sociálních službách)

Ač tato oblast nebyla na jednání PK dne 20.6.2013 vůbec řešena, posudek PK MPSV tuto oblast neuznal. Ve vyjádření k podkladům rozhodnutí žalobkyně namítala, že potřebuje pomoc při porcování tužší stravy, zejména masa, a že není schopna si převést nápoje a stravu z místa přípravy či ohřevu na místo konzumace, neboť trpí spasmy dolních končetin, což podrobně rozvedla.

V posudku PK MPSV je uvedeno, že má elektrický vozík, který ovládá a s použitím pomůcek je schopna si stravu bezpečně převést. S tímto nesouhlasí, neboť vzhledem ke značným rozměrům elektrického vozíku a řešení upevnění dolních končetin, kdy šlapky jsou hodně vpředu, nemá přístup ke kuchyňské lince tak, aby mohla v tomto směru cokoliv uspokojivě činit, navíc řešení ovládání elektrického vozíku je takové, že není možno převážet stravu na nějaké desce či podnosu, neboť by jej v tomto případě nemohla vůbec ovládat. Nemá proto jinou možnost než převážet stravu na mechanickém vozíku, což nemůže, neboť hrozí polití, opáření a rozbití nádobí, kdy střepy nemůže uklidit, navíc by pak došlo k defektu kola vozíku, což je pro žalobkyni obrovský problém. Posudek PK MPSV ohledně této oblasti není úplný, správní orgán vůbec neřešil otázku její schopnosti porcovat stravu, ač schopnost stravu naporcovat a naservírovat je jednou z aktivit, která je pro schopnost zvládat životní potřebu stravování vymezena a příloze č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb. Přitom do 31.12.2011 je

uznáno, že nezvládne podat a naporcovat stravu a dále vařit a ohřívat ani jednoduché jídlo. Byť se jednalo o hodnocení za odlišné právní úpravy, domnívá se, že na vlastním úkonu jako takovém, ani na jeho právním popisu nemohlo dojít ke změně, která by za shodného zdravotního stavu (či spíše zhoršeného) mohla vést k tomuto závěru, tedy znovunabytí této schopnosti.

Pokud jde o období od 1.1.2011 do 31.12.2011, i zde je nutno namítnout, že závěry žalovaného jsou v rozporu s faktickým zdravotním stavem žalobkyně. V odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou nyní vymezeny sledované úkony, které nezvládá, kdy mimo těchto 22 tzv. uznaných, namítá, že nezvládá přípravu stravy (vybalení potravin a otevírání nápojů), péči o ústa, vlasy, nehty, holení, (není schopna si udělat manikúru a pedikúru, mytí a úpravu vlasů zvládá jen s pomocí jiné osoby), provedení si jednoduchého ošetření (nezvládne sama ošetření kůže jako prevenci dekubitů, zde platí to, co bylo v tomto směru uvedeno shora v oblasti péče o zdraví) a dodržování léčebného režimu (také zde platí to, co již bylo uvedeno shora v oblasti péče o zdraví) a tedy nezvládá celkem 26 úkonů soběstačnosti a péči o vlastní osobu, což odpovídá závislosti na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III.

Dle žalobkyně postup žalovaného nelze než shledat jako účelový, když je zcela evidentní, že za situace, kdy dle správních orgánů je osobou závislou na dohledu a na pomoci jiné osoby v celkem 7 různých oblastech základních životních potřeb, jsou vydána rozhodnutí, která v případě prvostupňového rozhodnutí neakceptuje zcela evidentní oblast (konkrétně oblast výkonu fyziologické potřeby, která byla navíc uznána v posudku zpracovaném MSSZ Brno pro období do 31.12.2011 a v případě napadeného rozhodnutí je účelové za situace, kdy je přiznána fakticky závislost v oné sedmé oblasti a naopak neuznána je jedna z oblastí původně uznaných. Přitom správní řád tento účelový postup dle názoru žalobkyně neumožňuje. Tímto postupem správního orgánu fakticky dochází k upřednostňování rozpočtových zájmů státu na úkor oprávněných požadavků žadatelů o sociální dávky. Daný procesní postup, zvolený žalovaným, je dle názoru žalobkyně v rozporu se základním principem právního státu, a to principem právní jistoty. Ke znakům právního státu podle nálezu Ústavního soudu sp.zn. IV ÚS 2127/12, ze dne 1.12.2013 patří zásada právní jistoty, jejíž nedílnou součástí je jak požadavek předvídatelnosti práva, tak i legitimní předvídatelnost postupu orgánů veřejné moci, s tímto je v souladu ust. § 89 odst. 2 správního řádu. V daném případě rozhodnutí žalovaného představuje překvapivé rozhodnutí (zásah do nenamítané části rozhodnutí) a jako takový by nemělo v rámci soudního (nejen ústavního) přezkumu obstát.

Odvolání žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí směřovalo zcela nepochybně jenom a pouze do dvou neuznaných oblastí závislosti na pomoci jiné osoby. V tomto směru bylo argumentováno a logicky pouze v tomto směru bylo možné se vyjadřovat za situace, kdy rozhodnutí je výlučným aktem orgánu státní správy a jednotlivé důkazní prostředky musí být hodnoceny ve vzájemném souhrnu. Nebylo tedy možné předpokládat, že rozhodnutí správního orgánu půjde mimo meze, stanovené zákonem, navíc způsobem shora popsáním, za situace, kdy ve zdravotním stavu žalobkyně nedošlo a ani nemohlo dojít k žádným pozitivním změnám a stejně tak v mezidobí od vydání prvostupňového rozhodnutí do vydání napadeného rozhodnutí nedošlo k žádné (relevantní) změně v právním řádu.

Napadené rozhodnutí má i další zásadní nedostatky tak, jak byly popsány výše, kdy je nepřezkoumatelné a neúplné, ač v jeho odůvodnění žalovaný uvádí, že zhodnotil, že mezi

podklady pro rozhodnutí nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro rozhodování, a že zhodnotil, že posudkový závěr je náležitě zdůvodněn a PK MPSV se v něm vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, a z tohoto důvodu byl posudkový závěr shledán za úplný a přesvědčivý. O tom nelze dle názoru žalobkyně hovořit za situace, kdy např. pro období do 31.12.2011 je posudkový závěr, že není schopna podat a porcovat stravu a od 1.1.2012 je uznáno, že je schopna přemístit stravu na místo konzumace a otázka schopnosti porcovat stravu není řešena vůbec.

Navrhovala proto, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil tomuto orgánu k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě ze dne 28.2.2014 žalovaný uvedl, že Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Brně (dále jen „úřad práce“ rozhodl o návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči podaného dne 2.11.2011 tak, že žalobkyni bude příspěvek na péči poskytován v původní výši 4.000 Kč měsíčně od ledna 2012 s odůvodněním, že opětovným posouzením nároku a výše příspěvku bylo zjištěno, že podle ust. § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), jde o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí byl výsledek posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči ze dne 25.5.2012, kdy posudkovým lékařem MěSSZ Brno bylo stanoveno, že účastník řízení potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při 22 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti, a od 1.1.2012 nezvládá 6 základních životních potřeb. Úřad práce rozhodoval podle vyžadovaného posudku MSSZ, nezpracoval však do napadeného rozhodnutí hodnocení závislosti za dobu od podání návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči, resp. od 1.11.2011 do 31.12.2011, kdy pro účely příspěvku na péči se v této době hodnotila schopnost zvládat úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Proti rozhodnutí žalobkyně podala v zákonné lhůtě odvolání, ve kterém namítala, že posouzení její schopnosti nebylo provedeno správně, protože v důsledku svého onemocnění roztroušenou sklerózou potřebuje také pomoc jiné osoby při výkonu fyziologické potřeby a v oblasti péče o zdraví. Odvolání společně se spisovou dokumentací obdrželo Ministerstvo práce a sociálních věcí 17.4.2013. Usnesením ze dne 23.4.2013 bylo řízení přerušeno do dne doručení nového posouzení stupně závislosti, které pro účely odvolacího řízení posuzuje ministerstvo, resp. PK MPSV ČR, detašované pracoviště v Brně. Aby mohl být přezkoumán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy a v rozsahu námitek uvedených v odvolání, bylo dne 23.4.2013 vyžádáno u PK MPSV posouzení zdravotního stavu žalobkyně pro účely odvolacího řízení. Zdravotní stav účastnice řízení byl znovu přezkoumán a zhodnocen na jednání PK MPSV dne 20.6.2013. Předmětem jednání byl stupeň závislosti osoby. PK jednala v přítomnosti účastnice řízení v doprovodu zmocněnce. Zdravotní stav byl posouzen v souladu se zákonem č. 366/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, zákon o sociálních službách, zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony.

Podklady, z nichž PK MPSV vycházela při vypracování posudku byly:

- spisová dokumentace ministerstva
- spisová dokumentace úřadu práce včetně napadeného rozhodnutí, odvolání a sociálního šetření ze dne 16.3.2012

- posudkový spis vedený u MSSZ včetně lékařských nálezů a protokolů o jednání
- zdravotní dokumentace praktické lékařky posuzované
- neurologický nález předložený při jednání PK dne 20.6.2013

Dalšími podklady pak byla zdravotní dokumentace:

- zpráva praktické lékařky z 18.5.2012
- nález z kardiologické a interní ambulance ze dne 15.6.2011
- ortopedické vyšetření ze dne 21.7.2011 a 12.12.2011
- neurologické vyšetření ze dne 17.5.2012
- neurologické vyšetření v PK MPSV dne 20.6.2013 provedené MUDr. Šurelovou

Žalovaný pak uvedl, že PK MPSV prostudovala podkladovou dokumentaci a doplněnou zdravotní dokumentaci a toto zhodnotila jako dostatečné k projednání věci a k přijetí posudkového závěru:

Jde o osobu starší 18 let věku, která se podle ust. § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost).

Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb.

Platnost posouzení je stanovena od 1.1.2012 trvale.

Od 1.11.2011 do 31.12.2011 šlo o osobu, která se podle ust. § 8 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost).

Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebovala každodenní pomoc nebo dohled při více než 30 a ani při více než 24 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti, potřebovala však každodenní pomoc při více než 18 takových úkonech.

PK MPSV zhodnotila, že od podání návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči dne 2.11.2011 do 31.12.2011 se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezoval vykonávání úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti. V doložené zdravotní dokumentaci byly shledány objektivní podklady pro neschopnost bez pomoci nebo dohledu vykonávat 9 úkonů péče o vlastní osobu (podávání a porcování stravy, koupání nebo sprchování, výkon fyziologické potřeby včetně hygieny, stání, schopnost vydržet stát, přemísťování předmětů denní potřeby, chůze po rovině, chůze po schodech nahoru a dolů, oblékání, svlékání, obouvání, zouvání a orientace v přirozeném prostředí a

při zajištění soběstačnosti zdravotní stav neumožňoval zvládat 13 sledovaných úkonů (orientace vůči jiným fyzickým osobám, v čase a mimo přirozené prostředí, obstarávání osobních záležitostí, zapojení se do sociálních aktivit odpovídajících věku, obstarávání si potravin a běžných předmětů (nakupování), vaření, ohřívání jednoduchého jídla, mytí nádobí, běžný úklid v domácnosti, péče o prádlo, přepírání drobného prádla, péče o lůžko, manipulace se zámky, otevírání, zavírání oken a dveří, udržování pořádku v domácnosti, nakládání s odpady a další jednoduché úkony spojené s chodem a udržováním domácnosti.

PK MPSV zhodnotila, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu účastník řízení potřeboval každodenní pomoc nebo dohled při 22 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti, tím šlo podle ust. § 8 písm. b) zákona o sociálních službách o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost).

Od 1.1.2012 se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb, s ohledem na charakter a tíži dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Účastník řízení není schopen zvládat 6 základních životních potřeb:

- a) **mobilita**
- e) **oblékání a obouvání**
- f) **tělesná hygiena**
- g) **výkon fyziologické potřeby**
- i) **osobní aktivity**
- j) **péče o domácnost**

Ostatní základní životní potřeby (orientace, komunikace, stravování, péče o zdraví) zdravotní stav umožňuje přiměřeně zvládat – nebyly zjištěny objektivní medicínské důvody pro její nezvládání. Schopnost zvládat zákonem stanovené základní životní potřeby byla hodnocena s ohledem na využití zachovaných potenciálů kompetencí účastníka řízení s využitím běžně dostupných pomůcek, které vyrovnají případné znevýhodnění a napomáhají nebo umožňují samostatnost.

Posudkové zhodnocení:

Účastník řízení byl zmocněncem k jednání PK MPSV přivezen na invalidním vozíku. Předložil neurologické vyšetření MUDr. Puldové z 30.5.2013 (pořízena kopie nálezu do spisu PK MPSV).

V popředí obtíží je sclerosis multiplex, plastická paraperesa dolních končetin, močová inkontinence, bolesti páteře.

Při jednání uvádí, že zdravotní stav je horší již delší dobu. Elektrický vozík používá spíše doma a venku, bez pomoci nepřesedne na vozík, nepostaví se. Jezdí na rehabilitaci do Hrabyně.

V PK MPSV dne 20.6.2013 bylo provedeno objektivní neurologické vyšetření MUDr. Šurelovou.

Posudkové zhodnocení a závěr:

PK MPSV zhodnotila, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neurologické postižení roztroušenou sklerózou. Podle neurologického vyšetření je dlouhodobě na mechanickém vozíku, nyní na elektrickém vozíku pro plegii dolních končetin. Je uvedeno, že trpí inkontinencí močovou, podle sociálního šetření používá pleny i podložní mísu. Nají se samostatně. Léky si podle sociálního šetření zvládá nachystat a užívat. Na horních končetinách nejsou prokázány parésy, při vyšetření u jednání je lehké snížení svalové

síly, bez poruchy úchopu, není výrazná porucha jemné motoriky. Pohybuje se samostatně doma na invalidním elektrickém vozíku, k jednání na mechanickém vozíku. Přesun na lůžko za výrazné dopomoci dvou osob, doma má zvedák. Není zjištěna těžká duševní nebo smyslová porucha, která by omezovala orientaci a komunikaci.

Z doložené dokumentace a vyšetření při jednání, která je shrnuta do výše uvedeného popisu funkčních poruch při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobkyně, bylo zhodnoceno, že tato potřebovala pomoc do 31.12.2011 pro neschopnost zvládat úkony, které již ve vyjádření žalovaný shora uvedl.

Od 1.1.2012 účastnice řízení potřebuje pomoc při zvládání základních životních potřeb: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, osobní aktivity a péče o domácnost.

K námitkám žalobkyně žalovaný uvedl:

Výkon fyziologické potřeby – uznáno.

Péče o zdraví – neuznáno.

Účastník řízení je plně orientovaný, má schopnost dodržovat léčebný režim. Udává se, že někdy se rozsypou léky (možné používat facilitátory – předchystání léků do dávkovače dopředu, aby se zamezilo obtížnějšímu otvírání krabiček s léky, případně z fólie. Při onemocnění virózou apod. se jedná o akutní stav, a ne o trvalé užívání). Péče o pokožku je preventivní, nejedná se o postižení dekubity či jiné onemocnění kožní vyžadující chronickou mimořádnou péči. Dále udává pomoc při doprovodu k lékaři – tato pomoc je zohledněna v základní životní potřebě – osobní aktivity, pod bodem vyřizování si svých záležitostí, a dopomoc při oblékání u lékaře je uznána jako nezvládnutí základní životní potřeby oblékání a obouvání. Rehabilituje doma za pomoci elektrického rehabilitačního přístroje, používá také vířivku. Dopomoc při užívání přístrojů je zohledněna v mobilitě a dále v ovládání spotřebičů v rámci péče o domácnost. Je realizována s pomocí facilitátorů – doma zvedák – pro přesun z/na vozík. Nebyla uznána pomoc při stravování – *v domácích podmínkách má elektrický invalidní vozík, který ovládá. Má přiměřené duševní kompetence k výběru stravy, schopnost se fyzicky najíst a napít, zvládne vzít si například rohlík apod. z dostupných míst. Není prokázána porucha hybnosti horních končetin, která by bránila např. přesunu stravy z misky na talíř nebo nalít si nápoje za pomoci vhodných nádob. Přemístění stravy na místo konzumace není posudkově rozhodné, lze přenést, přesunout na vozíku s použitím potřebných pomůcek. Vaření je součástí hodnocení základní životní potřeby péče o domácnost.*

Na základě provedeného přezkumu PK MPSV potvrzuje posudkový závěr lékaře OSSZ v přiznání II. stupně závislosti.

PK MPSV na rozdíl od lékaře MSSZ od 1.1.2012 neuznává úkon stravování (v domácích podmínkách má elektrický invalidní vozík, který ovládá, má přiměřené duševní kompetence při výběru stravy, fyzicky se najíst a napít, vzít si např. rohlík apod. z dostupných míst, není prokázána porucha hybnosti horních končetin, která by bránila např. přesunu stravy z misky na talíř nebo nalít si nápoje za pomoci vhodných nádob), ale byl uznán úkon fyziologické potřeby – má inkontinenční pleny, které nezvládne samostatně vyměnit

(nezvedne vleže pánev pro neschopnost opory DKK při plegii, stejně tak použije např. podložní mísu na stoličce jen s dopomocí druhé osoby).

Posudkový závěr:

Od 1.11.2011 do 31.12.2011 šlo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezoval vykonávání úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Účastník řízení potřeboval každodenní pomoc nebo dohled při 22 ze sledovaných úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Z toho důvodu šlo podle ust. § 8 písm. b) zákona o sociálních službách o osobu závislou na jiné fyzické osobě ve stupni II. (středně těžká závislost).

Od 1.1.2012 účastník řízení z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat 6 základních životních potřeb. Z tohoto důvodu podle ust. § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách jde o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost).

Po obdržení nového posouzení stupně závislosti osoby ministerstvo vyrozumělo o pokračování odvolacího řízení a právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu ust. § 36 odst. 3 správního řádu. Svého práva ve stanovené lhůtě využil doložením písemného vyjádření, kde namítal, že zdravotní stav vyžaduje pomoc jiné osoby ve větším rozsahu, a proto dosahuje III. stupně závislosti (těžká závislost). Ministerstvo dospělo k závěru, že není schopno s námitkami týkajícími se zdravotního stavu účastníka řízení v odůvodnění rozhodnutí se vypořádat, proto námitky ve vyjádření uvedené byly shledány důvodnými k vyžádání doplňujícího posouzení PK MPSV. Odvolací řízení bylo proto usnesením z 23.7.2013 znovu přerušeno do dne doručení vyžádaného posudku.

Zdravotní stav účastnice řízení byl znovu přezkoumán a zhodnocen na jednání PK MPSV dne 15.8.2013. Předmětem jednání byl stupeň závislosti osoby.

Podklady, z nichž PK MPSV vycházela při vypracování posudku:

- podkladová a zdravotní dokumentace, která byla k dispozici na jednání dne 20.6.2013
- vyjádření účastnice řízení ze dne 15.7.2013

PK MPSV prostudovala podkladovou dokumentaci, která byla dostatečná k projednání v nepřítomnosti a k přijetí posudkového závěru.

V rámci hodnocení zdravotního stavu účastníka řízení při jednání PK MPSV dne 20.6.2013 byla zhodnocena doložená dokumentace a doplněná vyšetřením účastníka řízení při jednání komise v rozsahu potřebném pro zjištění funkčních poruch a zhodnocení jejich dopadu na zvládání všech základních životních potřeb. V rámci odvolacího řízení PK MPSV vypracovává vždy kompletní posudek o zdravotním stavu a musí v něm zhodnotit schopnosti zvládat všech 10 základních životních potřeb uvedených v právním předpisu, nikoliv pouze těch, které prvoinstanční posudek neuznal jako nezvládané, nebo těch, na které se poukazuje v odvolání.

K současnému požadavku o doplňující posudek nejsou přiloženy lékařské zprávy, které by mohly být podkladem pro změnu posudkového zhodnocení z předchozího jednání PK MPSV, kdy byl dopad zjištěných funkčních poruch zhodnocen a v posudku vysvětlen.

PK MPSV vyhodnotila skutečnosti, které vedly k požadavku na doplnění posudku, a neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru.

Po obdržení nového posouzení stupně závislosti osoby ministerstvo vyrozumělo o pokračování v odvolacím řízení a právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Na požádání byla zaslána kopie posudku a posudkového zhodnocení PK MPSV ze dne 15.8.2013, aby se mohla posuzovaná s podkladem seznámit a popř. řízení doplnit. Toto neučinila, řízení nedoplnila.

Na základě výše uvedených skutečností ministerstvo dospělo k závěru, že byly shromážděny dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí o odvolání, a proto rozhodlo na základě návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči podaného dne 2.11.2011 a nového posouzení zdravotního stavu účastníka řízení ze dne 20.6.2013 a ze dne 15.8.2013, kdy byl PK MPSV zhodnocen v rozsahu potřebném pro účely odvolacího řízení a nové posouzení závislosti osoby bylo stanoveno na základě dostatečně doložené a v průběhu odvolacího řízení doplněné zdravotní dokumentace a na základě poznatků z vyšetření účastníka řízení při jednání PK MPSV dne 20.6.2013. Z posudkového hodnocení vyplývá, že zdravotní stav a jeho funkční důsledky byly pro účely stanovení posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti, týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků, významné pro posudkový závěr.

Ministerstvo konstatuje, že posudek PK MPSV byl vypracován ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání a následně i ve vyjádření účastníka řízení. Z posudku je zřejmé, z čeho PK MPSV při jeho vypracování vycházela, jaké podklady a jí samotnou zjištěné skutečnosti, hodnotila. Posudek byl vypracován komisí v řádném složení a obsahuje odůvodnění míry závislosti účastníka řízení. Ministerstvo zhodnotilo, že mezi podklady pro rozhodnutí nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro rozhodování. Vyhodnotilo, že posudkový závěr je náležitě zdůvodněn a PK MPSV se v něm vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Proto po prostudování vyžádaného posudku dospělo k závěru, že posudkový závěr lze považovat za úplný a přesvědčivý.

Příspěvek na péči je dávkou poskytovanou fyzickým osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti, od 1.1.2012 základních životních potřeb. Dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem se rozumí nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než jeden rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládnutí základních životních potřeb.

Závislost osoby na pomoci jiné fyzické osoby se posuzuje na základě hodnocení schopnosti zvládat péči o vlastní osobu a soběstačnost, resp. základní životní potřeby. Při posuzování této schopnosti se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat tyto potřeby podle ust. § 9 zákona o sociálních službách; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu. To znamená, že musí být prokázáno, že neschopnost zvládnout některou základní životní potřebu je důsledkem nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby, vybavení domácnosti nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Podle ust. § 7 zákona o sociálních službách příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby.

Nárok na příspěvek má osoba uvedená v ust. § 4 odst. 1 zákona o sociálních službách, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle ust. § 8 zákona o sociálních službách.

Ministerstvo zhodnotilo, že novým posouzením zdravotního stavu účastníka řízení pro účely příspěvku na péči bylo prokázáno, že splňuje zákonem stanovené podmínky pro poskytování příspěvku na péči v původní výši 4.000 Kč měsíčně od 1.11.2011.

Vady v řízení úřadu práce, které vznikly nezpracováním hodnocení závislosti osoby za období od 1.11.2011 do 31.12.2011 podle vyžádaného posudku MSSZ, jsou důvodem pro změnu výroku přezkoumávaného rozhodnutí.

Ze shora uvedených důvodů žalovaný navrhoval, aby žaloba proti napadenému rozhodnutí byla zamítnuta.

K vyjádření žalovaného žalobkyně podala repliku, v níž uvedla, že pokud jde o písemné vyjádření žalovaného, jeho obsah je naprosto totožný s odůvodněním napadeného rozhodnutí. Zdůraznila, že s postupem žalovaného nesouhlasí, v letošním roce dovrší 72 let věku, její zdravotní stav se neustále zhoršuje a každé psychické vypětí se na něm velmi negativně podepisuje. Vedle vyčerpání z těžké a dlouhodobé nemoci se již projevují obvyklé projevy stáří, jako např. zapomětivost, když si zapomíná brát léky, a je možné, že než bude její záležitost definitivně vyřešena, bude závislá na pomoci či péči jiné osoby ve všech 10 oblastech základních životních potřeb.

Podle § 23 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách řízení o změně výše již přiznaného příspěvku nebo o zastavení jeho výplaty nebo o jeho odnětí se zahajuje na návrh příjemce příspěvku nebo z moci úřední, nejde-li o postup podle § 26a odst. 1, v němž se řízení nevede. Návrh na změnu výše přiznaného příspěvku podává příjemce příspěvku na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

Podle § 25 odst. 1 uvedeného zákona krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti podle odst. 3 sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření provádí sociální pracovník. O provedeném sociálním šetření vyhotovuje sociální pracovník písemný záznam, který na požádání předkládá posuzované osobě.

Podle odst. 2 § 25 krajská pobočka Úřadu práce zašle příslušné okresní správě sociálního zabezpečení žádost o posouzení stupně závislosti osoby. Součástí této žádosti je písemný záznam o sociálním šetření a kopie žádosti osoby o příspěvek.

Dle § 25 odst. 4 citovaného zákona OSSZ zašle příslušné krajské pobočce Úřadu práce stejnopis posudku vydané podle zvláštního právního předpisu s uvedením základních životních potřeb, které osoba není schopna zvládat a dále s uvedením, zda jde o osobu s úplnou nebo praktickou hluchotou nebo hluchoslepou, jestliže tato osoba nezvládá základní životní potřeby v oblasti orientace. Toto posouzení je součástí rozhodnutí o přiznání či zamítnutí příspěvku, které obdrží žadatel.

Podle § 28 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. o odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce rozhoduje ministerstvo.

Skutková zjištění a právní posouzení věci krajským soudem.

Žaloba není důvodná.

Ze správních spisů bylo zjištěno, že žalobkyně podala návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči 2.11.2011 a toto odůvodnila tím, že následkem zhoršení zdravotního stavu a pohyblivosti se může pohybovat převážně pomocí elektrického invalidního vozíku, zvýšila se její závislost na pomoci okolí při zajištění osobní péče.

Úřad práce – krajská pobočka v Brně provedl v přirozeném sociálním prostředí, tj. v domácnosti žalobkyně sociální šetření dne 16.3.2013, jemuž kromě sociální pracovnice byla přítomna i žalobkyně a její obecná zmocněnkyně, její dcera. Z tohoto záznamu vyplývá, že posuzovaná trpí roztroušenou sklerózou, pohybuje se na invalidním elektrickém vozíku, i doma v bytě. Toaleta – kompenzační pomůcka – s pomocí druhé osoby, na noc podložní mísa (zvládne sama), celodenně pleny. Nají se sama, stravu si sama nepřichystá. Vaří jí osoba pečující přes víkend. Pečovatelská služba zajišťuje dovážku obědů. Ranní hygienu zvládne, koupání a mytí vlasů jen s pomocí druhé osoby. Léky si chystá sama. Porušená jemná motorika obou horních končetin, otoky levé horní končetiny – bolesti (často padají věci z rukou). Žádné aktivity vzhledem ke zdravotnímu stavu nemá, péči o domácnost nezvládá, zajišťuje osoba pečující. Bydlí v bytě s dcerou a její rodinou, dům i byt je bezbariérový. Dále uvedeno, že sociální šetření bylo prováděno ve spolupráci s osobou pečující. Klientka při šetření komunikovala a byla plně orientovaná.

Pod záznamem ze sociálního šetření je vlastnoruční podpis posuzované, osoby pečující, to je její dcery (.....) a pracovnice, která sociální šetření provedla.

25.5.2012 posudkový lékař MSSZ Brno vypracoval posudek o zdravotním stavu, a to posouzení stupně závislosti osoby pro účely příspěvku na péči, když v posudku uvedl, ze kterých odborných lékařských nálezů vycházel, uvedl, že měl k dispozici také sociální šetření ze dne 16.3.2012 a dospěl k závěru, že posuzovaná nezvládá základní životní potřeby, a to mobilita, stravování, oblékání, obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity, péče o domácnost a v závěru uvedeno, že posuzovaná je osobou, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Téhož dne posudkový lékař zhodnotil zdravotní stav

žalobkyně i do data do 31.12.2011 (do té doby platila jiná právní úprava), kdy dospěl k závěru, že posuzovaná je osobou, u níž byl zjištěn stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (II. – středně těžká závislost) a posuzovaná podle zjištění zdravotního stavu a sociálního šetření (měl k dispozici stejné lékařské zprávy) nezvládne 9 úkonů péče o vlastní osobu a 13 úkonů soběstačnosti, celkem 22 úkonů.

Posuzované byla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Brně 21.2.2013 vydal rozhodnutí, kdy rozhodl tak, že návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči podaný dne 2.11.2011 se zamítá a oprávněné osobě bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 4.000 měsíčně od ledna 2012.

S tímto rozhodnutím posuzovaná nesouhlasila, podala proti němu odvolání, když uváděla, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc také v oblasti základní životní potřeby, a to výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví, a podrobně v odvolání rozvedla, proč tyto úkony nezvládá samostatně.

Poté odvolací orgán, tj. ministerstvo práce a sociálních věcí ve věci nechalo znovu posoudit zdravotní stav žalobkyně, a to PK MPSV ČR, pracoviště v Brně, kdy posudek byl vypracován dne 20.6.2013.

Soud zjistil, že posudková komise jednala tohoto dne ve správném složení a posuzovaná byla osobně jednání posudkové komise přítomna, předložila čerstvou zprávu z neurologického vyšetření ze dne 30.5.2013 a posuzovaná byla přísedící lékařkou z oboru neurologie MUDr. Šurelovou objektivně při jednání posudkové komise vyšetřena. Posudková komise po prostudování všech lékařských odborných nálezů, které v posudku vyjmenovala a po prostudování předložené zprávy z 30.5.2013 a vyšetření v posudkové komisi a dále po seznámení se se sociálním šetřením, provedeným sociální pracovnící úřadu práce dospěla k závěru, že v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posuzované, tato potřebuje do 31.12.2011 pomoc pro neschopnost zvládat úkony: podávání a porcování stravy (z důvodu bezpečného přenesení nápoje a šálku), koupání a sprchování, výkon fyziologické potřeby, stání – schopnost vydržet stát, přemísťování předmětů denní potřeby, chůze po rovině, chůze po schodech, oblékání, svlékání, orientace v přirozeném prostředí (pouze z důvodu schopnosti opuštění bytu a opětovného návratu z důvodu mobility), orientace mimo přirozené prostředí (dosažení cíle své cesty – pouze z důvodu mobility), obstarání osobních záležitostí, zapojení se do sociálních aktivit, nakupování, vaření, mytí nádobí, běžný úklid v domácnosti, péče o prádlo, přepírání prádla, péče o lůžko, manipulace se zámkami, otvírání oken a dveří (pouze z důvodu mobility), udržování pořádku, další jednoduché úkony. Od 1.1.2012 posuzovaná potřebuje pomoc při zvládání základních životních potřeb: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, osobní aktivity, péče o domácnost.

K odvolacím námitkám PK MPSV uvedla. Pokud jde o výkon fyziologické potřeby, ten byl PK MPSV uznán, péče o zdraví PK MPSV neuznána. Bylo uvedeno, že posuzovaná je plně orientovaná, je schopna dodržovat léčebný režim. Udává, že někdy se rozsypou léky (možné používat facilitátory), předchystání léků do dávkovače dopředu, aby se zamezilo obtížnějšímu otvírání krabiček s léky, případně z fólie. Při onemocnění virózou apod. se jedná o akutní stav a ne o trvalé užívání. Péče o pokožku je preventivní, nejedná se o postižení

dekubity či jiné onemocnění kožní vyžadující chronickou mimořádnou péči. Dále udává pomoc při doprovodu k lékaři – tato je zohledněna v základní životní potřebě – osobní aktivity, pod bodem vyřizování si svých záležitostí a dopomoc při oblékání u lékaře je uznána jako nezvládnutí základní životní potřeby oblékání a obouvání. Rehabilituje doma za pomoci elektrického rehabilitačního přístroje, který si zakoupila, používá také vířivku. Dopomoc při užívání přístrojů zohledněna v mobilitě a dále v ovládání spotřebičů v rámci péče o domácnost. Je realizována s pomocí facilitátorů – doma zvedák pro přesun posuzované z/na vozík. Nebyla uznána pomoc *při stravování*: v domácích podmínkách má posuzovaná elektrický invalidní vozík, který ovládá. Má přiměřené duševní kompetence k výběru stravy, je schopna se fyzicky najíst a napít, je schopna si vzít např. rohlík apod. z dostupných míst, není prokázána porucha hybnosti horních končetin, která by bránila např. přesunu stravy z misky na talíř, nebo nalít si nápoje za pomoci vhodných nádob. Přemístění stravy na místo konzumace není posudkově rozhodné, lze přenést, přesunout na vozíku s použitím potřebných pomůcek. Vaření je součástí hodnocení základní životní potřeby péče o domácnost. Uvedeno, že na základě provedeného přezkumu PK MPSV potvrzuje posudkový závěr lékaře OSSZ, a to přiznání druhého stupně závislosti. Na rozdíl od prvoinstančního řízení nebyl od 1.1.2012 uznán úkon stravování (v domácích podmínkách má posuzovaná elektrický invalidní vozík, který ovládá, má přiměřené duševní kompetence k výběru stravy, je schopna se fyzicky najíst a napít, je schopna si vzít např. rohlík apod. z dostupných míst, není prokázána porucha hybnosti horních končetin, která by bránila např. přesunu stravy z misky na talíř, nebo nalít si nápoje za pomoci vhodných nádob), ale byl uznán úkon fyziologické potřeby – má inkontinentní pleny, které si není schopna sama vyměnit (nezvedne vleže pánev pro neschopnost opory dolních končetin při plegii, stejně tak použije např. podložní mísu na stolicí jen s dopomocí druhé osoby).

V posudku pak uvedeno také období od 1.11.2011 do 31.12.2011, kdy posuzovaná potřebovala dle PK MPSV každodenní pomoc nebo dohled při vykonání 22 ze sledovaných úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti a tyto pak uvedla v příložené tabulce.

S vypracovaným posudkem PK MPSV posuzovaná nesouhlasila, vyjádřila se k podkladům pro rozhodnutí, kde popisovala podrobně svůj zdravotní stav.

PK MPSV na základě vyjádření se posuzované k posudku PK MPSV ČR v Brně nechala vypracovat doplňující posudek PK MPSV ČR, kdy bylo zjištěno, že posudková komise opět jednala ve správném složení, uvedeno, že posudková komise znovu prostudovala podkladovou dokumentaci, která byla dostatečná k jednání v nepřítomnosti posuzované a k přijetí posudkového závěru, přičemž uvedla, že k požadavku o doplňující posudek nejsou přiloženy žádné nové lékařské zprávy, které by mohly být podkladem pro změnu posudkového zhodnocení předchozího jednání PK MPSV, kdy byl dopad zjištěných funkčních poruch zhodnocen a v posudku vysvětlen. Posudková komise znovu vyhodnotila všechny skutečnosti, které vedly k požadavku na doplnění posudku a neshledala důvodu pro změnu již přijatého posudkového závěru.

Pokud pak jde o rozhodnutí vydané Ministerstvem práce a sociálních věcí dne 10.10.2013, soud již citoval v odůvodnění rozsudku výrok uvedeného rozhodnutí, zjistil, že v odůvodnění rozhodnutí Ministerstvo práce a sociálních věcí podrobně rozebírá posudek PK MPSV z 20.6.2013 i doplňující posudek a v závěru rozhodnutí ministerstvo uvedlo, že na základě uvedených skutečností (tedy posudků PK MPSV ČR) dospělo k závěru, že byly

shromážděny dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí o odvolání s tím, že z posudkového hodnocení vyplývá, že zdravotní stav posuzované a jeho funkční důsledky byly pro účely stanovení posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti, týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků, významné pro posudkový závěr. Ministerstvo uvedlo, že posudek PK MPSV byl vypracován ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání a následně i ve vyjádření účastníka řízení. Z posudku je zřejmé, z čeho PK MPSV při jeho vypracování vycházela, jak podklady a jí samotnou zjištěné skutečnosti hodnotila. Posudek byl vypracován komisí v řádném složení a obsahuje odůvodnění míry závislosti účastníka řízení. Ministerstvo zhodnotilo, že mezi podklady pro rozhodnutí nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro rozhodnutí. Vyhodnotilo, že posudkový závěr je náležitě zdůvodněn a PK MPSV se v něm vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Proto po prostudování vyžádaného posudku dospělo k závěru, že posudkový závěr lze považovat za úplný a přesvědčivý.

Krajský soud v Brně se neztotožňuje ani s jednou z námitek žalobkyně.

Její první námitka se týká toho, že dle jejího názoru mělo ministerstvo práce a sociálních věcí zrušit rozhodnutí Úřadu práce – Krajské pobočky v Brně, a to z toho důvodu, že se neměl žalovaný zabývat znovu celkovým zhodnocením zdravotního stavu žalobkyně s ohledem na příspěvek na péči, měl se zabývat pouze námitkami žalobkyně uvedenými v odvolání, tj. zkoumat, zda žalobkyně potřebuje pomoc jiné osoby v péči o zdraví a ve stravování, když tyto dva úkony v odvolání žalobkyně uváděla jako nezvládnutelné. Takto měl dle žalobkyně postupovat žalovaný v souladu s ust. § 89 odst. 2 věty první a druhé správního řádu a navíc měl rozhodnutí Úřadu práce zrušit také proto, že tento se ve svém rozhodnutí nevypořádal s příspěvkem na péči žalobkyni za období od 2.11.2011 do 31.11.2011, ale až od ledna 2012, přesto, že žádost o změnu příspěvku byla podána žalobkyní od 2.11.2011.

Podle § 89 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolací orgán přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem. K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popř. na jeho správnost, se nepřihlíží; tímto ustanovením není dotčeno právo na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem.

Soud zaujímá stanovisko, že v daném případě musel odvolací orgán přezkoumat celkově zdravotní stav žalobkyně v souvislosti s žádostí o změnu v příspěvku na péči, neboť finanční prostředky vyplácené na tyto dávky jsou vypláceny z veřejných financí, takže přezkoumání celkového zdravotního stavu vyžadoval veřejný zájem.

Pokud pak jde o tu námitku, že žalovaný měl rozhodnutí úřadu práce zrušit proto, že tento nerozhodl o změně příspěvku na péči za období od 1.11.2011 do 31.11.2011, ale až od ledna 2012, soud uvádí, že tuto vadu v rozhodnutí úřadu práce napravilo svým rozhodnutím Ministerstvo práce a sociálních věcí ze dne 10.10.2013, přičemž je zřejmé, že úřad práce posuzoval zdravotní stav žalobkyně s ohledem na výši příspěvku na péči již od 2.11.2011, když v tomto směru byl vypracován i posudek posudkovým lékařem úřadu práce a tento

hodnotí zdravotní stav posuzované s ohledem na příspěvek na péči za období od 2.11.2011 do 31.11.2011 a poté od ledna 2012, kdy došlo ke změně právního předpisu.

Soud uvádí, že se jedná sice o vadu rozhodnutí úřadu práce, ne však takovou vadu, která by způsobovala nezákonnost rozhodnutí, neboť tato byla napravena rozhodnutím ministerstva práce a sociálních věcí.

Pokud pak jde o skutkový stav, o němž namítá žalobkyně, že nebyl řádně zjištěn, ani s touto námitkou se soud neztotožňuje. Z podkladů založených ve správním spise žalovaného bylo zjištěno, že ve věci posouzení zdravotního stavu žalobkyně byly vypracovány dva posudky PK MPSV ČR, pracoviště v Brně, a to 20.6. a 15.8.2013, které vyšly ze všech odborných lékařských zpráv o zdravotním stavu žalobkyně a také ze sociálního šetření provedené sociálním pracovníkem úřadu práce, když předtím byl zdravotní stav posuzován příslušným orgánem OSSZ.

Podmínky nároku na příspěvek na péči stanoví část druhá, hlava I., ust. § 7 zákona o sociálních službách. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona se příspěvek poskytuje osobám závislé na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Podle ust. § 7 odst. 2 citovaného zákona má na příspěvek nárok osoba uvedená v ust. § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle ust. § 8.

Stupeň závislosti posuzuje podle ust. § 25 odst. 2 a ust. § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách na základě žádosti správního orgánu I. stupně příslušný orgán OSSZ, v odvolacím řízení potom ministerstvo práce a sociálních věcí, které má pro tento účel zřízený, resp. využívá, posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů). PK MPSV při posouzení stupně závislosti zpracovává posudek ve formě kvalifikovaného podkladu pro rozhodnutí, v němž je dokumentován proces pořízení posudku, posudkový závěr a jeho odůvodnění.

Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 3.2.2010, č.j. 3Ads 77/2009-10 dostupný na www.nssoud.cz), na posudek závislosti osoby na péči je třeba nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována, ačkoli odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudek NSS ze dne 18.3.2010, č.j. 6Ads 143/2009-60, dále také rozsudek ze dne 22.10.2009, č.j. 3Ads 48/2009-104, dostupné na www.nssoud.cz). Jinak řečeno, správní orgán nemůže bez dalšího převzít závěr posudkové komise jako pravdivý, aniž by se úplností a přesvědčivostí jejího posouzení zabýval. Základním předpokladem proto, aby správní orgán mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanoveným podkladům vymezeným v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, (které platí jak pro posudek v prvoinstančním, tak i v odvolacím řízení). Správní orgán musí vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale

který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nálezy ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčních vyšetření, popř. výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (srov. rozsudek ze dne 30.9.2009, č.j. 4Ads 50/2009-63, dostupný na www.nssoud.cz). K závěru o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči.

Soud konstatuje, že v daném případě se žalovaný v průběhu odvolacího řízení správně v souladu s ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, obrátil na Posudkovou komisi ministerstva práce a sociálních věcí za účelem posouzení stupně závislosti žalobkyně. PK MPSV následně postupovala v souladu s ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, když při vypracování posudku byly zohledněny jak výsledky sociálního šetření ze dne 16.3.2012, tak zdravotní dokumentace žalobkyně doložená nálezy ošetřujícího lékaře (zprávy praktické lékařky, zprávy z kardiologického a interního vyšetření, ortopedického vyšetření, neurologického vyšetření).

Co se týče vlastního hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, žalobkyně v odvolání namítala, že kromě úkonů základních životních potřeb, které jí byly uznány jako nezvládnuté lékařem OSSZ, nezvládá samostatně výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví.

V žalobě poté, kdy PK MPSV uznala nezvládání fyziologické potřeby pak uváděla, že kromě úkonů uznaných jí PK MPSV nezvládá další úkony, a to péče o zdraví a stravování.

S těmito námitkami žalobkyně ohledně nezvládnutí dalších úkonů, a to péče o zdraví a stravování soud nesouhlasí, neboť pokud jde o posudek PK MPSV ČR, velmi podrobně se těmito skutečnostem věnuje a odůvodňuje je řádně, přičemž podklady nachází v přiložených lékařských zprávách a sociálním šetření. Soud zde uvádí, že pokud jde o sociální šetření, tohoto byla osobně přítomna v přirozeném sociálním prostředí jak žalobkyně, tak její zmocněnkyně, protokol o sociálním šetření obě vlastnoručně podepsaly a žádné námitky nevzesly, přičemž v uvedeném sociálním šetření je uvedeno mimo jiné, že žalobkyně se sama nají, stravu si sama nepřichystá, vaří jí osoba pečující přes víkend a pečovatelská služba zajišťuje dovážku obědů, pokud jde o léky, tyto si chystá sama.

Krajský soud v Brně nezpochybňuje, že ne všechny aktivity základních fyzikálních potřeb žalobkyně s ohledem na svůj zdravotní stav zvládá zcela bez obtíží, je však nutné přihlédnout k tomu, že za neschopnost zvládání základních životní potřeby se pro účely přiznání příspěvku na péči podle ust. § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky č. 505/2006 Sb. k zákonu o sociálních službách požaduje takový stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, nikoli jakákoliv porucha funkčních schopností.

Soud uzavírá, že posudek PK MPSV ze dne 20.6.2013 a 15.8.2013 naplňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a celistvosti, které vyplývají z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 23.9.2009, č.j. 4Ads 57/2009-53, dostupný na www.nssoud.cz), a proto soud stejně jako žalovaný dospěl k závěru, že v řízení bylo prokázáno, že žalobkyně vyžaduje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu každodenní pomoc, dohled nebo péči při 6 základních životních potřebách (mobilita, oblékání

a obouvaní, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, osobní aktivity, péče o domácnost). Podle ust. § 8 zákona o sociálních službách (§ 8 odst. 2 písm. b), není však považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby podle ust. § 8 odst. 2 písm. c) ve stupně III. (těžká závislost), dle něhož se za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. považuje osoba starší 18 let, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 7 nebo 8 základních životních potřeb.

Krajský soud na základě shora uvedeného posouzení žalobních námitek dospěl k závěru, že nejsou důvodné, a proto žalobu podle ust. § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) zamítl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, nárok na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

V dané věci neúspěšná žalobkyně právo na náhradu nákladů řízení nemá a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádném náklady nad rámec jeho běžné úřednické činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 8. října 2014

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně